

føres under Domsforhandlingen, skal have Lov til at gøre ogsaa dette Hensyn gældende, uagtet der ikke er Spørgsmaal om Ulempe for Vidnet eller Udgift for Parten, f. Eks. fordi Vidnet bor paa Stedet, thi den Omstændighed, at Vidnernes Udsagn skulle protokolleres og ratihaberes ved Afgivelsen, vil baade tage megen Tid og virke yderst uheldigt paa den mundtlige Forhandlings Liv og Evne til at vække Interesse, hvorfor det bør undgaaes at belemre Domsforhandlingen med mere Vidneførsel, end der virkelig behøves til Sagens behørig Belysning.

Ændringsforslaget Nr. 105 til samme Paragraf sigter kun til at gøre klart, hvad der ogsaa er Lovforslagets Mening, nemlig at i det anførte Tilfælde Retten eller dens delegerede maa komme til Vidnet for at foretage Afhørelsen ved dettes Hjemting.

Ændringsforslaget Nr. 106 til § 277 gaar kun ud paa at fjerne den Tvivl, som Ordet „særlig“ vil kunne fremkalde i de enkelte Tilfælde; dette Ord kan formentlig helt undværes.

Ændringsforslaget Nr. 107 hænger sammen med Spørgsmaalet om Eden og vil derfor afhænge af, hvad der herom vedtages.

Under Nr. 108 og 109 er der stillet Ændringsforslag til § 281, gaaende ud paa at føre Paragraffen tilbage til den Affattelse, den har i Kommissionsforslaget. Ændringsforslaget Nr. 109 synes nødvendigt for at fremhæve Modsætningen og derved gøre Reglen forstaaelig; Ændringsforslaget Nr. 108 sigter til at faa sagt, at Parten i Underretsproceduren kan forlange, at Dommeren skal afhøre Vidnet for ham, hvad der er bestemt for at bidrage til at gøre det muligt for Parten i disse mindre Sager at undvære Sagførers hjælp; det maa formentlig siges enten her eller maaske hellere i Forbindelse med § 399, 2det Stykke.

Ændringsforslaget Nr. 110 til § 284 trænger neppe til nogen Forklaring.

Ændringsforslag Nr. 111 til § 286 gaar kun ud paa at udtrykke, hvad der er

Meningen med Bestemmelsen paa en formentlig tydeligere og lettere forstaaelig Maade.

Med Hensyn til Ændringsforslagene Nr. 112 og 113 til § 287 skal først bemærkes, at Forskellen mellem de to Mindretals Forslag kun ligger i, at efter det enes Mening Edfæstelsen bør foregaa førend Forklaringen, medens det andet Mindretal i Overensstemmelse med den gældende Ret fastholder, at Edfæstelsen skal foregaa efter Forklaringen. I øvrigt er der ingen virkelig Forskel paa de to Mindretals Forslag. Begge ere enige om, at Eden afgiver en Garanti, som i alt Fald for Tiden ikke kan undværes, og at det ikke kan tillades et Vidne i Henhold til rent individuelle Anskuelser om Eden, der ikke godkendes af det Trossamfund, han tilhører, at vægre sig ved at beedige sin Forklaring. Fra Retsplejens Standpunkt og i Borgersikkerhedens Interesse maa det kræves, at den, der aflægger Vidnesbyrd i Retten, og som derved kan komme til at indvirke paa Medborgeres vigtigste Goder, endog paa deres Liv og Frihed, skal yde al den Garanti, han kan, for sin Forklaringens Sandfærdighed. Den, der hører til et Trossamfund, som har en gældende Edsformular — det ville Trossamfund, der ikke anse Edsaflæggelse for tilladelig, naturligvis ikke have —, maa derfor aflægge Ed efter denne, thi han kan yde den nævnte Garanti; det gaar ikke an at tilstede den, der hører til et saadant Trossamfund, ifølge rent individuelle Anskuelser eller Meninger at nægte at aflægge Ed; det vilde kunne føre til de største Misbrug og vilde i høj Grad svække Retsplejens Sikkerhed og omtrent være enslydigt med, at det var henstillet til enhver Behag, om han vilde aflægge Vidneeden. For at sikre Overholdelsen af denne Lovregel vil det være nødvendigt at opstille den i og for sig naturlige Sætning, der ogsaa maa gælde i andre Forhold, at den, der har været Medlem af et Trossamfund, maa anses for fremdeles at være dette, saa længe det ikke oplyses, at han er udtraadt deraf. At nogen skulde ville